

Bilag 13.

DE SAMVIRKENDE DANSKE ANDELSSELSKABER
ANDELSUDVALGET*København V, 5. november 1953.**Handelsministeriet.*

Med skrivelse af 12. september d. å. (j. nr. 625—53) har handelsministeriet fremsendt trustkommissionens betænkning „Konkurrencebegrænsning og monopol“ med anmodning om en udtalelse med henblik på forberedelse af en permanent lovgivning på det pågældende område. I denne anledning skal andelsudvalget som bestyrelse for De samvirkende danske Andelselskaber fremkomme med følgende udtalelse.

Baggrunden for oprettelsen af størsteparternes af andelselskaberne og de lokale andelsforeninger har fra første færd været ønsket om ved samvirke mellem medlemmerne at varetage disses — og indirekte videre kredses — interesser mod utilfredsstillende eller direkte urimelige vilkår, som de på de pågældende tidspunkter mødte i indkøb og afsætning, oftest på grund af manglende eller afsvækket konkurrence fremkaldt af mere eller mindre monopolistiske foreteelser, truster og ringdannelser. Fra bevægelsens første dage har det været et af dens formål at modvirke og bekæmpe alle sådanne konkurrencebindende aftaler og bestemmelser, som har kunnet give anledning til monopolgevinster og andre former for urimelige fortjenester. Et andet væsentligt mål for andelsforetagendernes virke har været opnåelsen af den mest økonomiske og effektive produktion og omsætning ved rationalisering, kvalitetsforbedring og undgåelse af overflødige mellemlid.

Det har altid været den danske andelsbevægelses opfattelse, at den størst mulige frihed for befolkningen i valget og udøvelsen af dens erhverv er et væsentligt formål i sig selv. Ikke alene vil det praktisk talt altid medføre den største og mest effektive produktion, men det vil også bedst sikre forbrugerne et frit forbrugsvalg under den frie prisdannelse beskyttelse.

Andelsudvalget kan derfor give sin uforbeholdne tilslutning til de grundsynspunkter, der også af trustkommissionen er angivet som de afgørende mål, man på dette område skal stræbe efter, nemlig *at* man opnår den størst mulige effektivitet i varernes fremstilling og distribution, *at* man undgår, at monopoludnyttelse giver urimelige store fortjenester, og *at* man når frem til og fastholder den størst mulige erhvervsfrihed.

Andelsudvalget finder det rimeligt at påpege, at en vidtgående frigørelse af det økonomiske liv fra sådanne bånd og restriktioner, som pålægges det gennem lovgivning og offentlig administration, i sig selv vil virke med til at fremme de angivne mål ved konkurrencens hjælp. De muligheder, der altid foreligger for, at en andelsmæssig indsats på effektiv måde vil kunne regulere tendenser til konkurrencebegrænsende aftaler og andre monopolistiske foreteelser, vil netop forudsætte, at restriktioner eller lignende ikke stiller sig hindrende i vejen for en sådan indsats. Selve tilstedeværelsen af virksomme andelsforetagender, såvel som den latente mulighed for oprettelsen af nye, må betragtes som et gavnligt konkurrencefremmende element, hvis betydning under normale tilstande ikke bør undervurderes, et forhold, som det vil være rimeligt at tage i betragtning ved udformningen af lovgivningen på dette område.

Andelsudvalget erkender imidlertid, at der i nutidens økonomiske samfund kan forekomme tilstande af konkurrencebegrænsning og monopol under sådanne former og på sådanne områder, at deres effektive bekæmpelse ikke kan forventes at ske indenfor en rimelig tid uden mulighed for indgreb fra det offentlige. Andelsudvalget kan derfor, i ønsket om at fremme de ind-